

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Quid Iudæorum nomen hoc loco signifcet. Sectio. IIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

Iudas in Cai
non. 8.

blasphemus, & iniurios esse in principes, ac prelatos, quemadmodum docet Iudas Apostolus in sua epistola canonica. *Similiter, inquit, & hi carnem quidam maculant, dominationem autem spernunt, maiestatem autem blasphemant*: vbi Græcè maiestatem est δόξα, id est gloriæ, & haud dubiè per dominationem, & maiestatem, prelatos ipsos, ac principes intelligit positus abstractis pro concretis, hoc est, dominatione pro ipsis dominis, & maiestate, siue glorijs, vt Græcè est pro glorijs, & publica dignitate fulgētibus, vnde rectè Græca scholia δόξα Ecclesiasticas dignitates interpretantur: eodèmq; sensu accipiunt illud 2. Petr. 2. *Dominationē consernunt audaces, sibi placentes, sectas non metuant introducere, blasphemantes*, nec enim in Græcis exemplaribus, quæ modo extant, verbo *introducere*, aliquid respondet in Græco contextu: itaque Græci legunt, *sectas non metuant blasphemantes*: & cum pro *sectis* habeatur Græcè idem nomen, quod Iudas vsurpauit, videlicet δόξα, idcirco similiter hoc loco Ecclesiasticas dignitates interpretantur, vt sit sensus, cuiusmodi homines audaces, & sibi placentes blasphemare prelatos: sed retinenda tamen est editio vulgata, vt δόξα hoc loco pro *sectis* accipiamus, si quidè δόξα Græcè non solum gloriam, sed etiam opinionem significat. Porro notandū est βλασφημῆν, Blasphemare, verbum esse Græcum, quod significat conuitiari, execrari, maledicere: vnde Blasphemia est conuitium, execratio, maledictio: & secundum D. Thomam 2. 2. quæstion. 13. art. 1. importat quandam derogationem alicuius excellenti bonitatis, præcipuè verò diuinæ, videlicet vel negando aliquid Deo, quod ei conuenit, vel quod ei non conuenit, tribuendo, quod dupliciter potest contingere, vno modo secundum solam opinionem intellectus: altero coniuncta ei quadam affectus detestatione, quo vtroque modo se Blasphemum appellauit Paulus 1. ad Tim. 1. cum dixit, *Præius sui blasphemus, & persecutor*. Igitur blasphematur Episcopus Smyrnensis, quia nonnulli, sanctitatem simulabāt, eum execrabantur, eiusque honori, ac virtuti cum quadam animi detestatione derogabant: hac enim significatione dicitur blasphemia non solum de Deo, sed de quacunq; alia re, quam detestari dicimur, vt est perspicuum ex epistola Iudæ, cum dicitur de Michaelē Archangelo, quod disputans cum Dæmone de Moyſi corpore: *Non est ausus iudicium inferre blasphemia, sed dixit, Imperet tibi Dominus*, id est, noluit eum execrari, & maledicere. Et ibidem de Hæreticis, *Quæcunq; quidem ignorant, blasphemant*. Illud maiorem habet difficultatem quod sequitur, *Qui se dicunt esse Iudæos, & non sunt*: quod per se suam sectionem desiderat.

2. Petr. 2. 10.

D. Thom.

1. Tim. 1. 15.
Blasphemia.

Iudæ 9.
Ibid. 10.

Quid Iudæorum nomen hoc loco significet.

SECTIO. IIII.

I.

Tria Iudæo-
rum nomina.

Genes. 32.

Philo.

Origenes.

Eusebius.

Cæsar.

D. Chrysoſt.

Etymologia

Israelitarū.

D. Hilarius.

Pſalm. 52. 7.

Sciendum est pro illustri huius rei cognitione Iudæos triplici potissimum nomine cenſeri. Primum enim dicuntur Israelitæ à Iob Patriarcha, à quo omnes originem traxere: is enim Iacob antea diceretur, mutato nomine dictus est Israel, Genesis 32. de cuius nominis etymologia variè sentiant Patres. Etenim Philo libro de Abraham, & libro de Hebræorum nominum interpretatione, Origenes homilia 15. in Genesim, Eusebius Cæsariensis libro 5. demonstrationis Euangelicæ cap. 11. Diuus Chryſostomus homilia 58. in Genesim & homilia 15. in Matthæum, Diuus Hilarius in Pſalm. 52. super illa verba: *Exulabit Iacob, & latabitur Israel*, & in Pſalm. 120. super illa verba. *Eccè non dormitabit, ne*

bit, neque dormiet, qui custodit Israël, Diuus Ambrosius libro secundo, de Jacob, & D. August. vita beata cap. 1. Diuus Augustinus libro 16. de ciuitate Dei cap. 39. & lib. primo, contra Maximum hereticum Arianorum Episcopum, in fine tomj sexti, & alij existimant nomen Israël, quod Jacob ab Angelo impositum fuit, eodem esse, ac vir videns Deum. Eam tamen opinionem rejicit Diuus Hieronymus in quaestioni- bus Hebraicis his verbis. Illud quod in libro nominum interpretatur Israël, vid videns Deum omnium pene sermone detritum, non tam verè, quam violenter mihi interpretatum videtur: eo enim loco Israël per has literas scribitur, י, iod, ו, sin, ך, res, א, aleph, ך, lamed, qui- bus litteris scriptum Israël interpretatur Princeps Dei, siue directum à radice שרש sarach, id est, principatum habere, seu dominari. Vnde est illud Esaia nono חרש חרש Hamisrach, id est, Principatus super humerum eius, vel si manus, à radice שר sur, vel שר שר Sara, id est, Principem esse, quod verbum est Osee 12. vbi pro eo quod nos habemus, & inuadit ad Angelum, est Hebraice וי ויאסר, id est, & Princeps fuit, At verò Vir videns Deum ita scribitur, וי וי ex tribus literis scribitur, Aleph, iod, Sin, vt maneat וי, Vir videns videns verò ex alijs tribus, res, aleph, be, vt sit rabe, à radice ראב raab, id est, videre, Deum sed Porro וי el, ex duabus aleph, & lamed. Quamuis igitur grandis auctoritate sint, & elo- quentia, & ipsorum umbra nos opprimat, qui Israël virum videntem Deum transfulerunt, nos magis scriptura, & Angeli, vel Dei, qui ipsum Israël vocant, auctoritate ducimur, quam cuiuslibet eloquentia secularu. Hæc Hieronymus. Cuius sententia planè vera est, & amplectenda: qua etiam manifestè probatur ex Genesi 32. vbi Angelus, qui iustatus fuerat cum Jacob, reddens nominis etymon dixit, & nequaquam Iacob appellabitur nomen tuum, sed Israël: quoniam si contra Deum fortis fuisti, quanto magis contra homines praualebis? Et Paraphr. Chaldaic. sic locum transtulit, Israël erit nomen suum, quoniam Princeps fuisti cum Deo. Denique idem est perspicuum ex Osee 12. vbi diximus haberi ויאסר, id est, & Princeps fuit. Quare si Hieronymus non nullis in locis, veluti Osee 8. Ioelis 3. Amos 4. & alijs, Israël videns Deum interpretatur, id non ex sua sententia, sed ex communi, & vulgari, qua tunc ad institutum facere sibi videbatur, dixisse censendus est: cum sententiam suam loco illo citato disertè tradiderit, resque ipsa perspicuè à nobis demonstrata sit, vt de- mirari satis non possim, quòd Leo à Castro vir alioqui doctissimus, in libro ter- tio, sui apologetici pugnaciter contendat Israël non principem Dei, sed virum videntem Deum interpretari oportere, quibusdam Diui Hieronymi testimonijs persuasus, in quibus non animaduertit Diuum Hieronymum non suam, sed vul- garem opinionem, vt saepe solet, & ipsemet multis in locis confitetur, secutum fuisse, nec de interpretatione nominis Israël ibi ex professo disputasse, vt fecerat loco illo à nobis superius citato.

Secundò dicuntur Hebraei, de cuius appellationis origine maior est contro- uersia. Prima sententia est eorum, qui arbitrantur dictos esse Hebræos ab Abra- ham gentis auctore, quasi Abrahæos; quam sententiam non putauit improba- bilem Diuus Augustinus libro secundo, retractationum capit. 16. imò eam tenuit: rat libro primo, de Consensu Euangelistarum capit. 24. sed eam retractauit loco retractationum citato, & merito, quia nullo modo est probabilis, tum quia ipse Abraham dictus est etiam Hebræus, vt est perspicuum ex Genesi 14. vbi dicitur. Et vnus, qui euaserat nunciauit Abram Hebræo: tum etiam quia Abram scribi- tur initio per Aleph א, Hebræus autem per ו ain. Secunda sententia est Ioannis Reuchlini libro tertio, de verbo mirifico capite decimo tertio, Theodoretique qua- sitione sexagesima in Genesim, & citatur ab Engubi in suis annotationibus in Genesim super capite decimo quarto, & Burgenlis additione secunda ad 21. ca- p. 11.

IECAS
POCAL
OT
ZE

Ribeira.

Neque ab
Abraham,
quasi à tran-
sitore. l. trās-
fluuialis.
Burgensis.
Exod. 23, 31.

put Matthæi, quam etiam veriore arbitratu Franciscus Ribeira in primum caput Ionæ numero 44. dici Hebræos ab Abraham, qui appellatus fuit Hebræus, id est, transitor, seu traiector: sic enim illi Hebræum nomen hoc loco interpretantur à radice עבר id est, transtulit. Eandem verò sic proponit, & exponit Burgensis: Inter Mesopotamiam, & terram promissionis interfuit Euphrates fluuius, qui magnus est, & vnus ex illis quatuor, qui è paradiso voluptatis oriuntur, vnde in constituendis terminis terræ promissionis absolute appellatur fluuius, Exodi vigesimotertio dicitur, *Ponam terminos à deserto vsque ad fluum Euphratis.* Vbi per fluuium Euphrates intelligitur, qui ex parte Mesopotamiæ finit terram promissionis: quia igitur Abraham, qui prius cum Thare patre suo egressus ex Vr Chaldæorū habitauerat in Haran vrbe Mesopotamiæ Genesis vndecimo, ad terram Chanaam se contulit transito Euphrate fluuio, ibique altare Domino edificauit, vocabatur à Chananæis Hebræus, id est, transfluuialis, sicut illi, qui ad nos veniunt è regionibus vltromontanis, vltromontani à nobis appellantur. Etenim Heber per, ain, in principio transfluuiale significat à radice עבר Ghabar, id est, transtulit. Adducit autem Burgensis illud Gen. 14. *Venit vnus de is, qui euaserant & nunciauit Abraham Hebræo,* id est, vt ille interpretatur, transfluuialis, quæ expositio confirmari etiam potest ex eo, quod Septuaginta sic eum locum reddiderunt, $\text{τὸ ἄβραμ τὸ περὶ τῆς}$, seu vt Aquila transtulit, περὶ τῆς , id est, transitori. Deinde à nituntur ratione, quod multæ aliæ gentes ab Heber traxere originem, quæ Hebræorum appellationem fortitè non sunt, sed soli illi, qui ab Heber per Abraham descenderunt. Denique illud obijciunt, quod nec Abraham, nec vnus ex posteris Heber dictus est Hebræus, donec Abraham fluuium transisset.

III.

D. Augustin.
D. Hieron.
Iosephus.
Rab. Mau-
ri, Eugub.
Achatius.
Lyrani.

Sed ab He-
ber filio Sa-
le.

D. Augustin.
Gen 10. 21.
Eugub.

Inter posteros
Heber filii
caini Abra-
he, dicuntur
Hebræi, qui
confiruarunt
paterna lin-
gua puritate.

Tertia sententia, quæ nobis videtur multò probabilior, est Diui Augustini locis citatis, Diui Hieronymi in traditionibus Hebraicis in Genesim, Iosephi libro 1. Antiquitatum capit. 14. Rabani Mauri lib. 2. in Genesim cap. 11. Eugubini in annotationibus super 14. caput Genesim, Achatij apud eundem Eugubinum loco citato, Lyrani in capit. 10. Genesim, & omnium ferè recentiorum Hebræorum, videlicet Iudæos dictos fuisse Hebræos ab Heber filio Sale, cuius fit mentio Genesim 10. & 11. quasi Hebræos. Eam probat 1. Diuus Augustinus ex illis verbis Genesim 10. *De sem quoque nati sunt patre omnium filiorum Heber:* quibus verbis significatur maximam, & amplissimam fuisse posteritatem Heber 2. Cōcinunt nominum orthographia, etenim tam Heber, quam Hebræi, per ain initio scribantur. Tertio. Argumentatur Eugubinus Hebræos ab Heber, non ab Hebar, id est, transtulit, dictos esse ex ipso nomine, siquidem nomina gentilitia apud Hebræos per iod in vltima proferuntur, veluti יודי Iudæi, יודא Iudæus, ישראל Israël, ישראלית Amelachi, ישראלית Amelachita: quam eandem formam habet eo loco Genesim Hibri, id est, Hebræus, vt quemadmodum Israël ab Israël dicitur, ita ab Heber dicitur Hibri, nam si ab Habar duceretur vt Hibri traiectorem significet, potius Hober dicendum esset, vel Habar, per Cametz quod fit in nominibus appellatiuis. Nunquam, inquit Eugubinus, appellatiua nomina eam formam sequuntur, scilicet est Chaldaica editio, quæ vt Gentile nomen interpretatur, scilicet Hibri. Quarto. (quod argumentum rationem etiam huius appellationis continet.) Accedit, quod post diluuium, cum adhuc viueret Heber, linguarum confusio facta est, veraque Abrahami, & posterorum lingua in domo Heber remansit, cumque totius familiæ caput esset Heber, ab eo & lingua, & natio nomen accepit: & cum in domo Abraham integra & sincera permanisset, ij soli Hebræi, eaque lingua

Hebræa vocari meruit. Cateri verò, qui ab Heber descenderunt, non sunt Hebræi vocati, quia eam linguæ puritatem non seruauerunt: qua ratione diluitur argumentum, quo Theodoret. & Paulus Burgensis se confecti existimarunt non dictos esse Hebræos ab Heber, à quo nimirum multæ aliæ gentes traxerunt originem, quæ tamen ea nomenclatura caruerunt. Quod verò attinet ad translationem Septuaginta qui *ἑβραῖοι*, id est, trāsitorum reddiderunt, respondet loco citato Achatius Abraham quidem dictum esse Hebræum, non quasi traiectorem sed quia ab Heber ducebatur originem, Caterum Septuaginta *ἑβραῖοι* translulif-
Achatius.

se. Vt vim nominis, quod etiam ab Habar, id est, transiuit deduci poterat, Græcè exprimerent. Denique quamuis Hebræorum nomenclatura, non reperiatur mandata literis, nisi postquam Abraham Euphratem fluuium transmiserit, quid, quæso verat multo ante. Hebræorum appellationem viguisse?
 Tertio appellantur Iudæi, quod nomen non habuerunt, nisi postquam decem tribus diuise sunt à duobus tempore Roboam filij Salomonis, vt auctor est Diuus Hieronymus in caput quintum Esaia super illa verba, *Vinea Domini exercituum domus Israel est.* Vbi docet hoc differre Israel, & Iudam, quod omnis populus prius appellabatur Israel: at postea regnante David super tribum Iudam, & Roboam filio Salomonis super duas tribus Iudam, & Benjamin, ij, qui erant in Samaria, hoc est, decem tribus vocabantur. Israel, ij verò quibus imperabant de genere David, appellabantur Iuda. Quod idem docet Galatinus libr. 9. Arca-
Galatinus.
D Hieron.
Iudæi, id est, confidentes, ita dicuntur à Tribu Iudæ

norum capit. 7. Porro Ioseph. libr. 11. antiq. titatum cap. 5. docet Iudæorum appellationem cepisse ex die, qua duce Nehemia ex Babylone profecti sunt, à tribu nimirum Iuda, quæ prior ad illa loca peruenerat, vnde & ipsi, & prouincia à tali appellatione vocitantur.
 Sciendum est autem *יהודה* Iadah Hebraicè idem esse, quod confiteri, gratias agere, & laudare: ex qua radice fit Iehudah, vnde Genesis 29. dicitur, *Conceptit adhuc Lia peperitque filium, & dixit, vice hac confitebor Domino, & idcirco vocauit nomen eius Iehudah,* id est, Iudam, à quo tanquam à regis tribus Principe dicti sunt Iehudim, id est Iudæi. Ester 18. multisque alijs in locis: quare Iehudim siue Iudæi ex vi nominis idem sunt, quod confidentes, & laudantes Deum: & Iudah, idem quod confessio, vt habet Diuus Hieronymus in primum caput Aggæi: quo sensu potest illud exponi, quod dicitur Esaia 26. *In die illa cantabitur canticum istud in terra Iuda.* *Urbs fortitudinis nostre sion, saluator ponetur in ea murus, & antemurale,* vt videlicet idem sit in terra Iuda, atque in terra confessionis, atque aded vaticinium non ad terram Palæstinæ, sed ad Ecclesiam vniuersam Christum Dominum confidentem referatur: in quam sententiam explicari possunt multa alia scripturæ testimonia, quæ de Ecclesia vniuersa nomine terra Iuda palam loquuntur.

Ex his iam perspicuum relinquitur, quid Iudæorum nomine hoc loco accipiendum sit: cum enim Iehudim, siue Iudæi idem sit, atque confidentes, inde factum est, vt Christiani legem seruantes Iudæi appellentur, vt ad Romanos 2. *Non enim qui in manifesto Iudæus est, neque qui in manifesto in carne est circumciso, sed qui in abscondito Iudæus est, & circumciso cordis in spiritu, non litera.* In quem locum Origenes libr. 2. in epistolam ad Romanos, & homilia 5. super Leuiticum, & Cyrillus Alexand. lib. 5. in Leuiticum aiunt Apostolum docere duplicem esse Iudæum, vnum visibilem, alterum inuisibilem: vnum sequentem literam occidentem, alterum spiritum viuificantem. Sed multo luculentius idem docet Diuus Augustinus epistol. 200. quæ est ad Afellicum Episcopum, vbi eum
IV.
Rom. 2. 28.
Origen.
Cyrl. Alex.
D. Aug. 8.

Christiani qui Christianus est Iudæum, & Israelitam intelligi debere, probat ex eodem propter Christi Pauli testimonio. *Quis est, inquit, iste in abscondito Iudæus, non in carnis circumcissione, sed confessione filij Abrahæ & veri Iudæi secundum spiritum.* Quæ admodum etiam sumus filij Abrahæ, non secundum carnem, sed secundum spiritum fidei. Simus enim nos fuisse promissos, quando ei dixit Deus, Genes. 17. *Patrem multarum gentium posui te: quemadmodum interpretatur Paulus ad Rom. 4. Ut firma sit, inquit, promissio omnifemini, non ei, qui ex lege est solum, sed ei, qui ex fide est Abrahæ, qui est pater omnium nostrum sicut scriptum est: Quia patrem multarum gentium posuisti.* Et ad Galat. 3. *Abraham credidit Deo, & reputatum est illi ad iustitiam.* Intellegite ergo, quoniam, qui ex fide hi sunt filij Abrahæ: providens autem scriptura, quia ex fide iustificat gentes Deus, prænuñciauit Abrahæ: *Quia benedicentur in te omnes gentes: & paulo post, Omnes vos, primum estis in Christo: si autem vos estis Christi, ergo Abrahæ semen estis, secundum promissionem hæredes.* Ex quibus testimonijs argumentatur: Primò D. Augustinus, secundum Apostolum inueniri Iudæos (illos videlicet, qui Christiani non sunt.) Qui cum secundum carnem ab Abrahamo trahant originem, filij tamen Abrahæ non sunt, cum enim infert Apostolus: *Intelligite ergo, quoniam qui ex fide, hi sunt filij Abrahæ, plane significat eos, qui ex fide non sunt, non esse filios Abrahæ.* Deinde colligit eos, qui credunt in Christum, esse Abrahæ filios, quamuis secundum carnem ab eo non descendant, atque ad eo esse, verè Iudæos secundum spiritum, quod idem liquidò constat ex illis verbis ad Romanos 9. *Non omnes, qui ex Israel, sicut sunt Israelitæ, neque qui sunt semen Abrahæ, omnes filij.* Et ad Galatas 6. *Quicumque hanc regulam scenci fuerint, pax super illos, & misericordia, & super Israel Dei.* Quo etiam testimonio vitur Augustinus loco citato. Cum ergo Smyrnæ Angelus dicitur blasphemari ab ijs, qui se dicunt esse Iudæos, & non sunt, est sermo de illis, qui se Christi fidem profiteri mentiebantur: potèstque extendi ad eos qui fidei quidem Christi tenebant, sed operibus, quæ fidei congruerent, non vacabant, atque adeo non erant veri Iudæi, id est veri Christi, & religionis cultores. Et quibus etiam illud necessariò colligitur, Iudæos, qui Christum non recipiunt, nequaquam veros esse Iudæos secundum spiritum, sed perfidos, & Iudaicæ legis, quæ ad Messiam recipiendum, & colendum spectabat, violatores, seu vthoc loco dicitur, Synagogam Sathanæ, quam ob causam Christus Dominus Iudæis dicebat Ioannis 9. *Si crederetis Moysi, crederetis forsitan & mihi, de me enim ille scripsit, si autem illius literis non creditis, quomodo verbis meis creditis?* De his dicit Apostolus ad Philipenses 3. *Videte canes, videte malos operarios, videte concissionem: nos enim sumus circumcisio, qui spiritu seruimus Deo, & gloriamur in Christo Iesu, & non in carne fiduciam habentes.* Vbi contra quosdam impios Iudæos disputat Apostolus, eosque tribus notat appellationibus. Primùm enim appellat canes, quia aduersum Euangelij prædicationem oblatrare non cessant. Deinde malos operarios, quia operabantur quidem, sed turpi quæstui seruiebant. Denique concissionem, per contemptum appellat, non circumcissionem, quia de carnali præputij concisione gloriabantur, cum tamen corde non essent circumcisi: neque in Christum credebant, in cuius fides atque amore vera mentis circumcisio posita est.

Perfidi Iudæi, Synagoga Sathanæ, canes, mali operarii, & concisi, non circumcisi.
Ioan. 9. 45.
Philip. 3. 2.